

3 (387)
2023

Przeegląd Zachodni

Czasopismo Instytutu Zachodniego w Poznaniu

Kwartalnik

Zmiany – adaptacja i bezpieczeństwo

- 3 Od Redakcji
- 7 *Katarzyna Gelles*, Uwarunkowania sukcesu Alternatywy dla Niemiec w nowych krajach związkowych
- 35 *Joanna Ciesielska-Klikowska*, Interest groups in shaping Germany's foreign policy towards China
- 71 *Wojciech Łysek*, Postawa Niemiec względem Rosji w latach 2005-2021 jako przykład adaptacji politycznej
- 95 *Zenon Wiśniewski*, Skrócony czas pracy jako element polityki rynku pracy w Niemczech
- 117 *Katarzyna Kamińska-Korolczuk*, Polityka informacyjna i cyberbezpieczeństwa w Estonii i Łotwie w drugiej i na początku trzeciej dekady XXI wieku
- 135 *Michał Paszkowski*, Stanowisko Prawa i Sprawiedliwości wobec wpływu gazociągów *Nord Stream 1* oraz *Nord Stream 2* na bezpieczeństwo energetyczne państw Europy Środkowej

PRZEGLĄDY I KOMENTARZE

- 149 *Justyna Balisz-Schmelz*, Kim są Turcy, Żydzi i inni Niemcy? Refleksje wokół najnowszej książki Petera Chametzky'ego

OCENY I OMÓWIENIA

- 163 Aleksandra Trzcielińska-Polus, Polityka Republiki Federalnej Niemiec wobec imigracji i integracji imigrantów w latach 2015-2020 (omów. *Mariusz Kozerski*)
- 168 Ralf Meindl, Gauleiter Prus Wschodnich. Erich Koch – biografia polityczna (omów. *Soraya Kuklińska*)

Szanowni czytelnicy „Przeglądu Zachodniego”,

kryzysy, a nawet dramaty, które zachwiały wypracowaną po zakończeniu zimnej wojny stabilnością Europy i świata, skłaniają do refleksji nad fundamentalnymi pojęciami i zasadami kształtującymi otaczającą nas rzeczywistość. Godność człowieka, sprawiedliwość czy pokój przypominają o swej randze nie tylko jako przedmioty studiów i deklaracji, lecz stają się nagłymi potrzebami codzienności. Obrazy docierające z Ukrainy cofają Europę o osiemdziesiąt lat – wszak zadawało się, że II wojna światowa wyczerpała skalę okrucieństwa. Podobny wstrząs budzić winni ginący w drodze migranci, a jednak trudno o dobre rozwiązania tej sprawy.

Trzecią dekadę XXI wieku determinują doświadczenia oraz możliwości, które bardzo głęboko przeobrażają egzystencję jednostek i funkcjonowanie społeczeństw, państw oraz wspólnoty międzynarodowej. Złożony charakter takich problemów przedstawia artykuł o źródłach powodzenia skrajnie populistycznej partii we wschodniej części Niemiec, gdzie zachwianie stabilizacji nakłada się – niemal cztery dekady po zjednoczeniu – na mentalne różnice i ograniczenia *Ossis*. To po części ciągle konsekwencje okresu podziału i istnienia dwóch państw niemieckich, których do końca nie zabił ogromny wysiłek przeprowadzonego zjednoczenia, a brak poczucia godności i bezpieczeństwa we własnym państwie przynosi długofalowe kłopoty. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na książkę Petera Chametzky'ego pod znamienym tytułem *Turcy, Żydzi i inni Niemcy we współczesnej sztuce*. Pytanie o tożsamość – tutaj w artystycznych formach – pojawia się w zaskakująco silnym cieniu wykluczenia czy ignorancji, a przecież dotyczy to Niemiec, których wielokulturowość nie jest zjawiskiem nowym.

Niedawna pandemia, która niemal zatrzymała świat, przyspieszyła zmiany w modelach zatrudnienia oraz sposobach komunikacji, pociągając za sobą także nowe zagrożenia – tak dla ludzkiej kondycji, jak i dla bezpieczeństwa państw. Piszą o tym autorzy artykułów o niemieckim rynku pracy oraz cyberbezpieczeństwie Estonii i Łotwy. Konieczna adaptacja okazuje się konfrontacją partykularnych interesów z wyższymi racjami; słuszność obranych dróg ocenić można – jak ma to miejsce m.in. w niemieckiej polityce wobec Federacji Rosyjskiej – dopiero w dłuższej perspektywie.

Ukazane w niniejszym wydaniu „Przeglądu Zachodniego” zmiany, rewizje polityki, społeczne transformacje oraz szanse i wyzwania cywilizacji są doświadczeniem Niemiec, lecz wnioski z nich płynące mają charakter uniwersalny.

Natalia Jackowska

